चामे गाउँपालिका

राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन, २०७९

मिति : २०७९/०३/१०

चामेगाँउपालिका

राजस्व परामर्श समिति

चामे, मनाङ

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

असार, २०७९

राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरु

मिङमार ढोमा लामा
संयोजक
उपाध्यक्ष
चामे गाउँपालिका

नवेशराज हमाल
सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
चामे गाउँपालिका

नविना परिया
सदस्य
महिला सदस्य
चामे गाउँपालिका

फूर्पा फिन्जो घले
सदस्य
चामे गाउँपालिका

सदस्य
प्रतिनिधि
उद्योग वाणिज्य संघ,
चामे

सदस्य
अध्यक्ष
नेपाल चेम्वर अफ
कमर्श

नम नारायण मल्ल
सदस्य सचिव
राजस्व तथा लेखा
आर्थिक प्रशासन शाखा
चामे गाउँपालिका

भूमिका

स्थानीय तहमा बजेट तथा कार्यक्रम निर्माणको लागि स्थानीयस्तरमा संकलन गर्न सकिने राजस्वका श्रोतहरुको अनुमान गरी परामर्श दिने उदेश्यले गाउँपालिकाका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा राजस्व परामर्श समिति रहेको छ । यस समितिमा गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत एक महिला सदस्य सहित गाउँपालिकाका दुइ सदस्य, गाउँपालिकाका राजस्व शाखाका प्रमुख, स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघ तथा चेम्वर अफ कर्मशका अध्यक्ष वा प्रतिनिधी रहने व्यवस्था छ ।

संघीय शासन प्रणालीको अभ्यास गर्दै गरेको नेपालको स्थानीय तहहरुमा पहिलो पटक निर्वाचन भई जनप्रतिनिधिले शासन सञ्चालन गर्ने अवस्थामा पुगेकोछ । नेपालको संविधानको स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणालीमा स्थानीय सरकारले बजेट तथा कार्यक्रम तयार पारी लागु गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । तर पनि गाउँपालिकाको भौतिक तथा मानव संशाधन सम्वन्धमा सक्षम भैसकेको छैन । यस अवस्थामा उपलब्ध कर्मचारी तथा विज्ञको सहायता लिई यस समितिले चामे गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम र आर्थिक विधेयकमा समावेश गर्नुपर्ने राजस्व नीति तथा कार्यक्रम सम्वन्धी सुझाव प्रस्तुत गर्ने प्रयास स्वरुप यो प्रतिवेदन तयार पारी श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिमा पेश गरिएको छ ।

मुलुकमा भएको राजनैतिक परिवर्तन पश्चात देश सङ्घीय शासन प्रणालीमा रुपान्तरण भई स्थानीय सरकारको रुपमा गाउँपालिका र नगरपालिका गठन एवं संचालनमा रहेका छन् । साविकका स्थानीय निकायहरु स्थानीय तहमा रुपान्तरणका क्रममा हाम्रो गाउँपालिका पनि तत्कालिन चामे गा.वि.स.वाटचामे गाउँपालिका बनेको छ ।त्यसैले विगतको स्थानीय निकायकोतथ्यांक र गाउँपालिका गठन पश्चातको चालु आ.व.को अवस्था समेत आधार मानीे नयाँ ढंगले राजस्वका स्रोतहरुको खोजी गरी यस गाउँपालिकाको आन्तिरिक श्रोतको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । स्थानीय स्तरमा वैज्ञानिक ढंगबाट कर तथा गैह्रकरका क्षेत्रहरु पहिचान गरी आधुनिक, वैज्ञानिक, एवं व्यवस्थित तथा दीगो र अनुमानयोग्य राजस्व परिचालन गर्नु स्थानीय तहको प्रमुख चुनौतीको रुपमा रहेको देखिन्छ । अन्यथा यस गाउँपालिका वाह्य श्रोतमा मात्र निर्भर रहन गई स्वायत्त स्थानीय तहको परिकल्पनामा आँच आउन पुग्छ । यसै कुरालाई मध्येनजर गर्दै यो प्रतिवेदन तयार गरिएकोछ । यहाँ भएका सुझाव, परामर्शहरुको सफल कार्यान्वयन हुन सकेमा स्थानीय स्तरमा भएका श्रोत साधनको दिगो उपयोगका साथहरुको गा.पा.को आन्तरिक निर्भरता अभिवृद्धिभई यस क्षेत्रका जनाताको पूर्वाधार विकास र सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय तुल्याउन सकिने विश्वस गर्न सकिन्छ । प्रतिवेदन तयारीको क्रममा यस समितिलाई महत्वपूर्ण सुझाव, सल्लाह तथा मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री लोकेन्द्र बहादुर घलेज्यू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।साथै यस प्रतिवेदनलाई अन्तिम रुप दिन सहयोग गर्नुहुने यस समितिका सदस्यहरु, चामे गाउँकार्यपालिकाका कर्मचारीहरु, वडाध्यक्षज्यूहरुलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्यन्त छोटो समय, तथा प्रविधि, स्रोत साधन तथा विज्ञहरुको अभावका बावजुत यो प्रतिवेदन तयार पारिएको हुनाले धेरै कमिकमजोरी हुन सक्ने हुदाँ यहाँहरुको सुझाव सल्लाहबाट आगामि दिनहरुमा क्रमिक सुधार हुदै जाने अपेक्षा लिएको छु धन्यवाद ।

मिङमार ढोमा लामा
संयोजक
राजस्व परामर्श समिति, चामे गाउँपालिका

विषयसूची

अध्याय एक : राजस्व परामर्श समिति 1

अध्याय दुई : नेपालको कर प्रणाली..... 4

अध्याय तीन :चामे गाउँपालिकामा राजस्वको अनुमान 6

अनुसूचि-१..... 10

अनुसूची-२ 13

अनुसूची -३ 14

अनुसूची -४..... 14

अनुसूची -५ 24

अनुसूची -६ 24

अनुसूची-७ 25

अनुसूची-८ 25

अनुसूची-९ 25

अनुसूची -१० 25

अनुसूची-११ 26

अनुसूची-१२..... 26

अनुसूची -१३..... 31

अनुसूची-१४ 31

अनुसूची-१५..... 31

अनुसूची १६..... **Error! Bookmark not defined.**

चामे गाउँपालिका

अध्याय एक : राजस्व परामर्श समिति

१.१ परिचय

संविधान सभाबाट जनप्रतिनिधिले जनताको लागि संविधान वनाई जारी गरेपश्चात नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थामा प्रवेश गरेको छ । संविधानले व्यवस्था गरेको पद्धति अनुसार घोषणा भएका स्थानीय तहको निर्वाचन भई जनप्रतिनीधिको स्थानीय सरकार गठन गरी अभ्यास हुने क्रममा छ । नेपालको संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी स्थानीय सरकारले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बजेट तथा कार्यक्रम बनाई लागु गर्न सक्दछ । संघीय सरकारले सवै स्थानीय तहमा सिधै अख्तियारी हुने गरी बजेट विनियोजन गरेको छ भने स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आन्तिरिक श्रोत अनुमान गरी कूल बजेट निर्माण गरी घोषणा गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

नेपालमा पहिलो पटक घोषणा भएको स्थानीय तह मध्ये धेरैजसो आफ्नो स्वायक्त रुपमा कार्यसम्पादन गर्न सक्षम भैसकेका छैनन् । त्यसैले केन्द्र सरकारले स्थानीय तहको लागि नमुना कानुन, बजेट तथा कार्यक्रम उपलब्ध गराएको छ । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नको लागि बजेट कार्यान्वयन दिग्दर्शनमा विभिन्न समिति गठन गर्ने व्यवस्था गरिएकोछ । गाउँपालिका भित्र रहेका राजस्वको श्रोत, दायरा र दर समेत विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुने राजस्व अनुमान गर्नको लागि गाउँपालिकामो राजस्व परामर्श समितिको गठन भएकोछ।

१.२राजस्व परामर्श समितिकोसंरचना

चामे गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको यस समितिको संरचना निम्नानुसार रहेको छ :

क) गाउँपाललिकाको उपाध्यक्ष	संयोजक
ख) गाउँ कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
ग)गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाका सदस्य मध्येबाट एक महिला सहित दुइ जना सदस्य	सदस्य
घ) निजी क्षत्रको उद्योग बाणिज्य सम्वन्धी मान्यता प्राप्त संस्थाको गाउँ तहको अध्यक्षवा निजले तोकेको प्रतिनिधी	सदस्य
ङ) घरेलु तथा साना उद्योग सम्वन्धी मान्यताप्राप्त संस्थाको गाउँतहको अध्यक्षवा निजले तोकेको प्रतिनिधी	सदस्य
छ) गाउँकार्यपालिकाको राजस्व विभाग र शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

समितिले राजस्व, बजेट तथा लेखा क्षेत्रमा दक्षता भएका सम्वन्धित स्थानीय तहको क्षेत्र भित्रका दुई जना विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१.३राजस्व परामर्श समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

राजस्व परामर्श समितिको काम कर्तव्य र अधिकार यस प्रकार रहेको छ :

१) राजस्व सम्वन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिचालनका सम्वन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने ।

२) राजस्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने,

३) राजस्वका दर क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तिरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने ।

४) स्थानीय उद्योग व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीति अवलम्वन गर्न परामर्श दिने ।

४) कर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शूल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरी सिफारिस गर्ने ।

५) राजस्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरु पेश गर्ने ।

१.४ समितिको कार्यादेश

यस समितिलाई निम्नानुसार कार्यादेश दिइएको थियो :

क) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र राजस्वका सम्भाव्य स्रोतहरुको पहिचान गर्ने ।

ख) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लगाइने कर तथा गैह्रकरको संरचना सिफरिस गर्ने ।

घ) स्थानीय तहमा वित्त प्रणालीको लागि अपनाउनुपर्ने नीतिहरुतय गर्ने ।

१.५अध्ययन विधितथा सहयोग

चामे गाउँपालिकाले अपनाउनुपर्ने राजस्व नीति सम्वन्धमा परामर्श प्रदान गर्न यस समितिले अत्यन्तै छोटो समयका बावजुत विभिन्न अध्ययन विधि प्रयोग तथा विभिन्न क्षेत्रबाट सहयोग प्राप्त गरी यो प्रतिवेदन तयार पारेको हो । यस क्रममा समितिले गाउँपालिकाको वडाहरुमा भएको आम भेलामाभएकाछलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमरसोवाटप्राप्त सुझावहरु, वडा कार्यलयहरु, चालु आ.व. मा कार्यान्वयनका सिलसिलामा प्राप्त भएका अनुभवहरु, गाउँपालिकाको आफ्नो सिकाई, स्थानीय तहका लागि आयोजित एकिकृत सम्पती कर सम्वन्धी तालिम र अभिमुखिकरण र संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयवाटप्राप्त नीति निर्देशन, मार्गदर्शन एवं यस कार्यालयका प्रमुख प्रशासकीय

अधिकृत श्री गंगबहादुर थापा ज्यूको विगतको अनुभव र सिकाईका आधारमा समितिका विभिन्न वैठकहरुमा क्षेत्रगत छलफल र निर्णयका साथ यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.६ राजस्व परामर्श समितिमा छलफल तथा प्रतिवेदन तयारी

सवै क्षेत्रबाट प्राप्त सहयोग तथा सुझावलाई आधारमानी प्रतिवेदन तयार पारी यस समितिमा छलफल गरियो । प्रतिवेदनको तयारीको क्रममा राजस्वका सिद्धान्तलाई आत्मसाथ गर्ने प्रयास गरिएको छ भने स्थानीय स्रोतको व्यापक खोजी गरिएको छ । भौगोलिक रुपमा कठिन धरातल, कम जनसंख्या, न्यून आर्थिक गतिविधि, पर्यटन व्यवसायमा बढी निर्भर, कृषियोग्य जमिनको अभाव, यातायातको कठिनता भएको यस क्षेत्रमा “लगानी वढी प्रतिफल न्यून” हुने अवस्था छ भने विकास पूर्वाधार निर्माण गर्न ठूलै लगानी गर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ । यस्तो अवस्थामा स्थानीय स्रोत साधनको भरपुर उपयोग, कर प्रणाली लागू जस्ता कुराहरुमा कठिनाइ हुने देखिन्छ । तैपनि भविष्यदर्शी भएर स्थानीय माटो सुहाउँदो राजस्व प्रणालीको प्रयोग गर्ने गरी सुझाव तथा परामर्श प्रदान गर्न यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

चामे गाउँपालिका

अध्याय दुई : नेपालको कर प्रणाली

२.१ नेपालको कर प्रणालीको संक्षिप्त जानकारी

स्थानीय विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्त गरी दिगो र आत्मनिर्भर स्थानीय अर्थतन्त्र निर्माण गर्नको लागि स्थानीयस्तरमा उपलब्ध स्रोत साधनको कुशलतापुर्वक र दिगो व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ । भौगोलिक विविधता रहेको हाम्रो मुलुकमा अझै पनि गाउँस्तरमा हुने आर्थिक क्रियाकलापहरु करको दायरामा आएका छैनन् । त्यो मागलाई पूरा गर्न राष्ट्रियस्तरको कर प्रणालीलाई स्थानीय सरकारले स्थानीयस्तरमा समायोजन र विकास गर्नु जरुरी छ । नेपालको राष्ट्रिय कर प्रणालीका विशेषताहरुलाई निम्नानुसार पेश गर्न सकिन्छ :

क) करका दरहरु घटाउँदै दायरा वृद्धि गरिएको पाइन्छ ।

ख) कर राजस्वको दिगो श्रोत व्यवस्थापनको लागि आन्तरिक श्रोत परिचालनमा जोड ।

ग) मुलुकको वित्तिय सन्तुलन र आर्थिक वृद्धिलाई कर प्रणालीको सुधारको रुपमा लिइएको ।

घ) करको परिपालन र लागत कम गर्न सूचना प्रविधिमा आधारित कर प्रणालीको प्रयोग ।

ङ) व्यक्तिगत आयकर समतामूलक वनाउँदै संस्थागत आयकरका दरहरु घटाउँदै लगिएको ।

च) कर प्रणाली सुधारको लागि दिर्घकालिन कर नीति लागु गरिएको ।

नेपालमा प्राप्त हुने राजस्वलाई निम्न रुपमा निम्न विभाजन गरिएको पाइन्छ :

१. कर राजस्व

क) प्रत्यक्ष कर : व्यक्ति तथा संस्थाले प्राप्त गर्ने आय तथा सम्पत्तिमा लगाइने कर प्रत्यक्ष कर हो ।स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रत्यक्ष कर लिन सक्दछ ।

ख) अप्रत्यक्ष कर : मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, भन्सार अप्रत्यक्ष करमा पर्दछन् । नेपालको संविधान अनुसार अप्रत्यक्ष कर संघीय तथा प्रदेश सरकारले लिने गर्दछ । तर जुन स्थानीय तहमा उत्पादन तथा निकासी हुन्छ सो तहले अप्रत्यक्ष कर लिन सक्ने व्यवस्था छ ।

२. गैह्रकर राजस्व

सरकारद्धार प्रदान गरिने सेवा, सुविधा वापत लिइने शुल्क, दस्तुरहरु गैह्रकर राजस्वमा पर्दछन् । त्यस्तै सरकारबाट उत्पादन भएको वस्तु तथा सेवाको मूल्यबापत प्राप्त हुने आम्दानीलाई समेत गैह्रकरमा समावेश गरिन्छ । स्थानीय सरकारले आफुले प्रदान गर्ने वस्तु तथा सेवाको मूल्यवापत गैह्रकर राजस्व प्राप्त गर्न सक्दछ ।

करका सिद्धान्तहरु :

क्षमताको सिद्धान्त, निश्चितताको सिद्धान्त, मितव्ययीताको सिद्धान्त, सरलताको सिद्धान्त, लचकताको सिद्धान्त, उत्पादकत्वको सिद्धान्त, सुविधाको सिद्धान्त, विविधताको सिद्धान्त ।

२.२ नेपालको संविधानमा स्थानीय तहले राजस्व संकलन सम्वन्धी अधिकार

स्थानीय तहको एकल अधिकार	साझा अधिकार सूची
क) सम्पत्ति कर	क) सेवा, शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना
ख) घरबहाल कर	ख) पर्यटन शुल्क
ग) घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	ग) विभिन्न प्रकारको रोयल्टी
घ) सवारी साधन कर,	घ) खानी तथा खनिज
ङ) सेवा शुल्क, दस्तुर	
च) पर्यटन शुल्क	
छ) विज्ञापन कर	
ज) व्यवसाय कर	
झ) भूमिकर	
ञ) दण्ड जरिवाना	
ट) साना जलविद्युत, वैकल्पिक उर्जा	
ठ) जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थ	

चामे गाउँपालिका

अध्याय तीन :चामे गाउँपालिकामा राजस्वको अनुमान

३.१ चामे गाउँपालिकाको परिचय

हिमाल पारीको जिल्लाको रुपमा चिनीने मनाङ जिल्लामा रहेका चार गाउँपालिका मध्ये जिल्ला सदरमुकाममा अवस्थीत चामे गाउँपालिका एक हो । समुन्द्री सतह देखि २४५० मिटर देखी ६९८३ मिटर सम्मको उचाइमा रहेको छ । दक्षिणमा लमजुङ हिमाल र उत्तरमा पहाडको बीचमा मर्स्याङ्दी नदीले बनाएको सुन्दर खोचमा रहेको यस गाउँपालिकालाई पूर्वबाट मनास्लु हिमालको सौन्दर्यले सुगन्धित वनाएको छ । हिमाल पारीको जिल्ला भनिएपनि यस क्षेत्रमा वर्षातमा तल्लो भेगमा जस्तै मनसुनी वर्षा हुन्छ भने हिउँदमा हिउँले ढाक्दछ । यहाँको औषत तापक्रम ३देखि १७डिग्री सेल्सियस रहेको छ ।गाउँपालिकाको पूर्वमा नाशोङ गाउँपालिका, पश्चिममा मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका र उत्तरमा नार्पाभूमि गाउँपालिका रहेको छ ।नेपालकै एक गाविस एक गाउँपालिकाको रुपमा रहेको यस गाउँपालिका ७८.८३ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ भने पाँच वडा विभाजन गरिएको छ । कुल क्षेत्रफल मध्ये करिव ३ प्रतिशत खेतियोग्य जमिन, ५० प्रतिशत जंगलक्षेत्र, ३४ प्रतिशत चरन क्षेत्र, २ सरकारी जमिन र ११ प्रतिशत पाचौ तहको जमिन रहेको छ । यस गाउँपालिकामा २७९ घरधुरीमा कुल जनसंख्या ११२९ रहेको छ ।

यहाँका जनताको मुख्य पेशा कृषि, पशुपालन तथा होटेल व्यवसाय हो । हिमाली हावापानी पाइने क्षेत्र भएकोले वर्षको एक वालीमात्र खेती हुन्छ भने वाँकी खाद्यान्नको जोहो खाद्य संस्थानबाट वितरण हुने चामल र व्यापारीबाट हुन्छ । राउन्ड अन्नपूर्ण ट्रेकिङ्ग रुटमा पर्ने यस गाउँपालिकामा वर्षेनी हजारै पर्यटकहरु भित्रने भएकोले यहाँको वासिन्दाको प्रमुख आयआर्जको माध्यम होटल व्यवसाय हो । त्यस्तै कतिपय यूवाहरु वैदेशिक रोजगारीमा छन् भने कतिले स्थानीय सिकर्मी डकर्मी पेशा अंगालेका छन् । विकासको गतिमा फड्को मार्न नसकेपनि सदरमुकाम चामे सम्म जोड्ने बेशिसहर चामे सडकले यस गाउँपालिकामा सडक सञ्जाल पुगेकोछ भने लघु विद्युतको माध्यमबाट विद्युत सेवा उपलब्ध छ । यस गाउँपालिकाका ३ वडाहरुमा टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवा पुगेको छ । धेरैजसो जमिन कडा हिमाली चट्टाले ढाकेको यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र तल्लो क्षेत्रमा सल्ला, देवदार, गुँरास, लगायत वन पैदवार छ भने माथिल्लो क्षेत्रमा घासे मैदान रहेको छ ।त्यहाँ विभिन्न प्रजातीका जंगली च्याउ, लौठ सल्लो, निरमसी, पाँच औले, भोटे लसुन, पदमचाल, यार्शागुम्वा जस्ता जडिवुटीहरु पाइन्छन् । त्यस्तै विभिन्न

प्रजातीका चरा तथा वन्यजन्तु पाइन्छन् । यहाँको पत्रे चट्टान निर्माणको कार्यको लागि उपयुक्त छ भने नदि किनारमा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

३.२चालु आ.व. कोराजस्वको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा चामे गाउँपालिकाको वार्षिक आम्दानी रु २६,००,०००।०० देखिन्छ भने चालु आ.व.को अनुमानित वार्षिक आम्दानी रु २२,००,०००।०० रहेको देखिन्छ । चालु आ.व. २०७८।०७९ को राजस्वका दर तथा जेठ मसान्तसम्म प्राप्त गरेको आयलाई तल उल्लेख गरिएको छ ।

	क्र.सं.	राजस्वको स्रोत	वार्षिक आम्दानी
	१	एकीकृत सम्पत्ती कर	४,७१,२३५
	२	घरवहाल कर	१,५९,४०५.३८
	३	भुमिकर/मालपोत	४००
	४	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१२,३००
	५	अखेटोपहारमा लाग्ने कर	१५,३००
	६	सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	८००
	७	सरकारी सम्पतिको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	१,४५८
	८	निजी धारा वापतको शुल्क	५२,१००
	९	नक्सापास दस्तुर	१,०००
	१०	सिफारिश दस्तुर	११,९५०
	११	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	७,०००
	१२	अन्य दस्तुर	५०,८००
		जम्मा	७,८३,६९८.३८

चामे गाउँपालिका

३.३.चामे गाउँपालिकाको राजस्वको अनुमान

३.१.१सम्भावित राजस्वका श्रोतहरु र करको दायरा

नेपालको संविधानले स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरेको स्थानीय कर सम्वन्धी अधिकारहरुबाट चामे गाउँपालिका क्षेत्रमा लगाइने कर, शुल्क तथा दस्तुरको विवरण, दायरा र करको दर अनुसूची १ मा उल्लेख गरेबमोजिम हुनेछ । गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह गरेवापत लगाउने सेवा शुल्कमा गाउँकार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम थपघट हुन सक्नेछ ।

३.१.२ आन्तिरिक श्रोतबाट प्राप्त हुन सक्ने वार्षिक आम्दानी

चामे गाउँपालिकाको विभिन्न तथ्यांकलाई अन्तिमरुप दिई यस समितिले चामे गाउँपालिकाको राजस्वको अवस्था श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिमा पेश गर्दछ ।

३.४ कर संकलन,छुट तथा खर्च प्रणालीः

कर तिर्ने प्रत्यक नागरिकको कर्तव्य र दायित्व दुवै हो । स्थानीय तहले आफूलाई प्राप्त कराधारहरुलाई प्रभावकारी रुपमा प्रयोग गरी सवै व्यक्ति, संघ संस्था एवं निकायहरुलाई करको दायरामा ल्याउनु आवश्यक छ।नागरिकहरुको कर प्रतिको उत्प्रेरणा अभिविृद्विका लागि उनिहरुलाई सहि सूचना संप्रेषण गर्नु आवश्यक छ ।हाम्रा मुख्य करका क्षेत्रहरु नै करदाताको स्व-घोषणा प्रणालीमा आधारित भएकाले मैले मेरो लागि नै कर तिर्ने हो भन्ने भावना जागृत गराउनु आवश्यक छ ।कर संकलन, त्यसको उपयोग एवं वाँडफाडरसो रकम खर्च पणाली पारदर्शी र मितव्ययी भएन भने त्यो कर प्रणाली प्रभावकारी मान्न सकिदैन । कर लगाउने, घटाउने, छुट दिने र कर प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने विषय स्थानीय तहको सभाको क्षेत्राधिकार भित्र पर्दछ। स्थानीय तहले आफ्नो कार्यप्रणालीलाई कानुनद्वारा मात्र संचालन गर्न सक्दछ ।कर छुट भनेको कुन क्षेत्रमा लगानि अभिविृद्वि गर्ने, कुन क्षेत्रमा निरुत्साहीत गर्ने र कुन क्षेत्रलाई संरक्षण प्रदान गर्ने भन्ने विषय सँग सम्वन्धित छ ।हामीले अवलम्वन गर्न खोजेको प्रगतिशिल कर प्रणाली भएकोले आर्थिक/सामाजिकरुपमा पछाडि परेका क्षेत्रलाई संरक्षण गर्नका लागि केहि कर छुट सम्वन्धी व्यवस्था गरिएको छ ।जनतावाट लिइएको कर रकमको सही सदुपयोगका साथै जनउत्तरदायित्व र पारदर्शिता प्रवर्धनका लागि सोको खर्च संरचनालाई व्यवस्थित गर्न आर्थिक कार्यप्रणालीलाई अवलम्वन गरिएको छ ।

३.५.निश्कर्ष तथा सिफारिसहरु

संविधान र प्रचलित कानूनबाट प्रदत्त कर सम्वन्धी अधिकार, हाम्रो समग्र कर प्रणली, अन्तरसरकारी वित्तिय हस्तान्तरण, विगतमा स्थानीय तहले अभ्यास गरेको राजस्व परिचाल तथा चामे गाउँपालिकाको श्रोत साधन र सम्भाव्य राजस्वका क्षेत्रहरुको अध्ययन तथा विश्लेषण गर्दा यस राजस्व परामर्श समितिले निम्न निश्कर्ष तथा सिफरिसहरु पेश गरेको छ ।

क)राजश्च सम्वन्धी दीर्घकालीन नीति तय गरी उपयुत करका दरहरु कायम गरी करको दायरालाई फराकीलो तुल्याउदै सवै क्षेत्रहरुलाई समेट्ने ।

ख)कर संकलन केन्द्रको रुपमा रहेको वडा कार्यालयहरुको सशक्तिकरण, क्षमता विकास र सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी नागरिकहरुको सेवा प्रवाह कर पद्वतीमा आवद्वता कायम गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने ।

ग)यस गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेको प्राकृतिक श्रोतहरुः- जलश्रोत, वनजंगल, ढुङ्गा र गिटि/वालुवा,चरन क्षेत्र, जडीवुटीहरु सवैलाई करको दायरामा ल्याउने ।

घ)एकीकृत सम्पत्ती कर प्रणालीको प्रभावकारी उपयोग गर्ने ।

ङ)अन्नपुर्ण सर्किटको मुख्य पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा रहेको यस गाउँपालीकाका उपयुक्त स्थानहरुमा होमस्टेको विकास, पार्क,भ्युटावर, वैकैल्पिक पदयात्राको विकास, साहासीक पर्यटनको विकास, लमजुङ हिमालको वेसक्याम्प क्षेत्रको विकास, अन्य मनोरन्जन स्थलको पहिचान र विकास जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरी पर्यटकहरुको आगमनमा वृद्वि एवं वसाई थप लम्वाई स्थानीय राजश्वका श्रोतहरुमा वद्वि गर्न सकिने ।

च)गाउँपालिकावाट प्रवाह हुने सेवा सुविधाहरुमा लिईने कर, शुल्क, दस्तुर, महशुलहरु व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा संकलन तथा उपयोग गर्ने ।

छ)) जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट हस्तान्तरण भई आएको वहुउद्धेशिय भवनको सटरहरु भाडामा दिई आन्तरिक आय वृद्दि गर्नुपर्ने ।

चामे गाउँपालिका

आ.व. २०७८।०७९ का लागि स्विकृत र आ.व. २०७९।०८० का लागि प्रस्ताबित कर/दस्तुर/सेवा/शुल्क/महशुलका दरहरु

अनुसूचि-१

एकिकृत सम्पत्ति कर

आ.ब.२०७९।०८० को श्रावण १ गते बाट यस चामे गाउँपालिकामा लागु हुने गरी यस चामे गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र एकीकृत सम्पति कर प्रणाली लागु गरीएको छ । स्थानिय तह सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम घर जग्गाहरुको मूल्याङ्कन निम्नानुशार रहेको छ । साथै आफ्नो घर जग्गाको न्यूनतम मूल्य भन्दा बढी मूल्य कायम गर्न करदाताले चाहेमा सो मूल्य कायम गर्न उसलाई स्वतन्त्रता दिइनेछ तर पछिल्ला आ.व. हरुमा सोको मूल्य घटाउन पाइने छैन । मिति ०७६/०३/२४ मा स्वीकृत भई लागु भएको कार्यविधि तपशिल बमोजिम संशोधन गरी लागु गरीनेछ ।

क) जग्गाको न्यूनतम मुल्याङ्कन

क्र. सं.	क्षेत्र	विवरण	प्रतिरोपनी मुल्य	वडानं.	कैफियत
१	व्यापारीक	तिर्चुडाल्दा देखि मस्याडदी पक्कीपुलसम्म चामे वेशिसहर सडकसंग जोडिएका दायाँ वायाँका जग्गाहरु	१८ लाख	३ र ४	
२	व्यापारीक	छितिपु देखि कोतो चौकीसम्म चामे वेशिसहर सडकसंग जोडिएका दायाँवायाँका जग्गाहरु	१५ लाख	३	
३	आवासीय	जि.प्र.का. चोकदेखि शान्तीटोल हुँदै घट्टेखोला झोलुङ्गे पुलसम्मको सडकसंग जोडिएका दायाँ वायाँका जग्गाहरु	१५ लाख	३ र ४	
४	आवासीय	लोकप्रिय स्कुल चोक देखि हस्पीटलसम्मको सडकसंग जोडीएको दायाँ वायाँको जग्गाहरु	१५ लाख	३ र ४	
५	आवासीय	गुम्वापछाडिबाट घट्टे खोलासम्मको सडकसंग जोडीएको दायाँ वायाँको जग्गाहरु	१५ लाख	३ र ४	
६	आवासीय	मथि ३,४,५ माउल्लेख भएको वाहेक सडकसंग नजोडिएका जग्गाहरु	७ लाख	३ र ४	
७	कृषि	चामे वेशिसहर सडकले छोएका वस्ती विकास योग्यजग्गाहरु	११ लाख	३ र ४	
८	कृषि	चामे वेशिसहर सडकले नछोएका खेतीयोग्य जग्गाहरु	५ लाख	३ र ४	
९	कृषि	चामे वेशिसहर सडकले छोएको तर सडकले छोएको भाग पाखा पखेरा भई सडक छेउमा कुनै भवन संरचना बनाउन नमिल्ने जग्गालाई खेति योग्य जग्गा	५ लाख	३,४ र ५	
१०	बनपाखा	बन वुट्यान खोला किनार एवम् भिर पाखाका जग्गाहरु	१ लाख	३ र ४	
११	आवासीय	मस्याडदी वारी (गाउँपालिको कार्यालयतर्फ) नार्पाभूमि गा.पा.र मनाड डिस्याड गा.पा.ले छोएको मोटरवाटोसंग जोडिएको	११ लाख	४ र ५	

		दायाँवायाका जग्गाहरु			
१२	कृषियोग्य	वडा नं. ५ का कृषियोग्य जग्गाहरु	५ लाख	५	
१३	बनपाखा	बन वुट्यान खोला किनार एवम् भिर पाखाका जग्गाहरु	१ लाख	४ र ५	
१४	कृषि	पावरहाउस देखि तिमाड सार्वजनीक शौचालय भन्दा तलका चामे वेशिसहर सडकले छोएको दायाँ बायाँका वस्ती बाहेक खेतियोग्य जग्गाहरु	५ लाख	१	
१५		पावरहाउस देखि तिमाड सार्वजनीक शौचालय भन्दा तलका चामे वेशिसहर सडकले छोएको दायाँ बायाँका वस्ती विकास भएका जग्गाहरु	१० लाख	१	
१६		तिमाड सार्वजनीक शौचालय रहेको स्थान देखि तगारो डाँडासम्म चामे वेशिसहरले छोएको दायाँ वायाँका जग्गाहरु	१५ लाख	१ र २	
१७	व्यापारीक	पावरहाउस देखि तिमाड वस्तीसम्मका भित्रि सडकसंग जोडिएका दायाँ वायाँका जग्गाहरु	७ लाख	१ र २	
१८	आवासीय	स्यार्कु वस्ती क्षेत्रका चामे वेशिसहर सडकसंग जोडिएका दायाँ वायाँका जग्गाहरु	१२ लाख	१	
१९	आवासीय	मथि १४,१५र १६ मा उल्लेख भएको वाहेक सडकसंग जोडिएका जग्गाहरु	७ लाख	१ र २	
२०	कृषि	मथि १४,१५र १६ मा उल्लेख भएको वाहेक खेतीयोग्य जग्गाहरु	५ लाख	१ र २	
२१	आवासिय	थान्चोक घट्टेखोला देखि कोक्यो डाँडासम्म चामे वेशिसहर सडकसंग जोडिएका दायाँ वायाँका जग्गाहरु	१२ लाख	१ र २	
२२	आवासीय	थान्चोक वस्ती क्षेत्र भित्र सहायक मोटरबाटोले छोएका दाया वायाँका जग्गाहरु	१० लाख	१ र २	
२३	कृषि	वडा नं. २ क्षेत्र भित्रका सडकले नछोएका खोतियोग्य जग्गाहरु	५ लाख	२	
२४	बनपाखा	बन वुट्यान खोला किनार एवम् भिर पाखाका जग्गाहरु	१ लाख	१ देखि ५ सम्म	

पुनश्चः

- ५ रोपनी भन्दा वढी क्षेत्रफल भएको एउटै कित्ताको कुनै भाग सडकले छोएको भएमा सडकले छोएको भागबाट २० मिटर सम्म सडकले छोएको र वाँकी सडकले नछोएकोमा खेति योग्य भए कृषि योग्य र अन्य भए बनपाखामा गिन्ती गरी बहुदर विधिबाट एकीकृत सम्पत्तिकर लागु गर्नुपर्ने । तर क्षेत्रफल ५ रोपनी र सोभन्दा कम भएमा पुरै कित्ता सडकले छोएकोमा गन्ती गरी कर लगाइनेछ ।
- खेती योग्य जग्गा सडकले छोएको भएतापनि व्यापारी, आवास क्षेत्र नवन्दासम्म खेती योग्य जग्गा नै कायम गरी कर लागु गरीने छ र जग्गाको महत्व र उपयोग हेरी मुल्य कायम गरिनेछ ।

- नक्सामा सडकले छोएको तर सडकले छोएको भाग पाखा पखेरा भई सडक छेउमा कुनै भवन संरचना बनाउन नमिल्ने जग्गालाई सडकले नछोएकोमा गन्ती गरी कर लगाउइने ।

ख) घर संरचनाको न्यूनतम मूल्याङ्कन :-

क्र.सं.	घरको विवरण	ह्रास कट्टी दर हरेक तिन बर्षको	ह्रास कट्टी हुनेजम्मा बष	गा.पा. को दर प्रतिवर्गफिट
१	ढुंगामा माटोको जोडाइ भएको, काठै काठबाट बनेको र जस्ता, झिंगटि, टायल , ढुंगाको छाना भएको घर	३.५	२५	५००
२	भित्र बाहिर पाको ईटा वा ढुंगामा सिमेन्टको जोडाइ भइ भित्र बाहिरसिमेन्ट प्लाष्टर गरि छाना ढलान (आर.सी.सी. वा आर. वि. सी.) गरिएको वा जःता, टायल, झिंगटि छाना भएको घर	२.५	३०	८००
३	भित्र बाहिर पाको ईटा वा ढुंगामा सिमेन्ट प्लाष्टर गरि छाना ढलान (आर.सी.सी. वा आर. वि. सी.) गरिएको घर	१.५	७०	१०००
४	आर. सी. सी. फ्रेम स्ट्रक्चर भएको घर	०.७५	१००	१३००
५	स्टिल फ्रेम स्ट्रक्चर, फ्रावीडस, फाइवर वा यस्तै संरचना	०.७५	१००	१०००

आ.व. २०७५/०७६ देखि एकिकृत सम्पत्ती कर प्रणाली लागु भएकोले आ.व. २०७५/०७६ लाई आधार वर्षको रुपमा मानिन्छ । आधार वर्षमा घर संरचनाहरुको मूल्याङ्कन गर्दा आधार वर्षबाट २० वर्ष भन्दा अगाडि वनेका घर संरचनाको मूल्यमा ६०%, १५ देखि २० वर्ष भन्दा अगाडि वनेकोमा ४०%, १० देखि १५ वर्ष भन्दा अगाडि वनेकोमा ३०%, ५ देखि १० बर्ष भन्दा अगाडि वनेको घर संरचनाहरुमा १५% र ३ देखि ५ वर्ष भन्दा अगाडि वनेको घर संरचनाहरमा ५% ह्रास कट्टी गरी आधार वर्षको मूल्य कायम गरिनेछ ।

ग) उल्लिखित बमोजिम कायम हुन आएको एकीकृत सम्पतिको मूल्यमा निम्नानुसारको दरले कर लगाइनेछ ।

क्र.सं.	करयोग्य एकीकृत सम्पतिको मूल्य	दर बार्षिक रु.	कैफियत
१	५ लाख रुपैयाँ सम्म	५०।- (पचास)	
२	पाँच लाख १ रुपैयाँ देखि १० लाखसम्म	१००।- (एक सय)	
३	१० लाख १ रुपैयाँ देखि १५ लाख सम्म	२५०।- (दुई सय पचास)	
४	१५ लाख १ रुपैयाँ देखि २० लाख सम्म	३५०।- (तीन सय पचास)	
५	२० लाख १ रुपैयाँ देखि २५ लाख सम्म	५५०।- (पाँच सय पचास)	
६	२५ लाख १ रुपैया देखि ३० लाख सम्म	७५०।- (सात सय पचास)	
७	३० लाख १ रुपैयाँ देखि ४० लाख सम्म	१,२५० ।- (बाह्र सय पचास)	
८	४० लाख १ रुपैयाँ देखि ५० लाख सम्म	२,०००।- (दुई हजार)	
९	५० लाख १ रुपैयाँ देखि ६० लाख सम्म	२,५००।-(दुइ हजार पाँच सय)	

१०	६० लाख १ रुपैयाँ देखि ७० लाख सम्म	३,०००।-(तीन हजार)	
११	७० लाख १ रुपैयाँ देखि ८० लाख सम्म	३,५००।-(तीन हजार पाँच सय)	
१२	८० लाख १ रुपैयाँ देखि ९० लाख सम्म	४,५००।-(चार हजार पाँच सय)	
१३	९० लाख १ रुपैयाँ देखि १ करोड सम्म	५,५००।-(पाँच हजार पाँच सय)	
१४	१ करोड १ देखि १ करोड ३० लाख सम्म	६,५००।-(छ हजार पाँच सय)	
१५	१ करोड ३० लाख १ रुपैयाँ देखि १ करोड ५० लाख सम्म	७,५०० ।-(सात हजार पाँच सय)	
१६	१ करोड ५० लाख १ रुपैयाँ देखि १ करोड ८० लाख सम्म	१०,५००।-(दस हजार पाँच सय)	
१७	१ करोड ८० लाख १ रुपैयाँ देखि २ करोड रुपैयाँ सम्म	१२,५०० ।-(वाह्र हजार पाँच सय)	
१८	२ करोड १ रुपैयाँ देखि २ करोड ५० लाख सम्म	१५५००।-(पन्द्र हजार पाँच सय)	
१९	२ करोड ५० लाख १ रुपैयाँ देखि ३ करोड सम्म	१७,५००।-(सत्र हजार पाँच सय)	
२०	३ करोड १ रुपैयाँ देखि ३ करोड ५० लाख सम्म	२०,०००।-(वीस हजार)	
२१	३ करोड ५० लाख १ रुपैयाँ देखि ४ कराड सम्म	२५,५००।-(पच्चीस हजार पाँच सय)	
२२	४ करोड १ रुपैयाँ देखि ४ करोड ५० लाख सम्म	३०,५००।-(तीस हजार पाँच सय)	
२३	४ करोड ५० लाख १ रुपैयाँ देखि ५ करोड सम्म	४०,५००।-(चालिस हजार पाँच सय)	
२४	५ करोड १ रुपैयाँ माथि सबैको	दुई रुपैयाँ प्रति हजार	

एकीकृत सम्पति कर लागु हुनु भन्दा अगाडि साबिक गा.वि.स.हरुबाट लगाइएको मालपोत तथा भूमिकर प्रणाली सोही दररेटमा नै लगाईनेछ ।

अनुसूची-२

(दफा ३ संग सम्बन्धित)

भूमि कर (मालपोत)

साविकमा एकिकृत सम्पत्ति कर लागु हुनु भन्दा अगाडिगाउँपालिकावाटनिर्णय भई कार्यान्वयनमा रहेको यो कर साविकमा तोकिए वमोजिम वक्योता वाँकी रहेकोमा निम्नानुशार अशुल उपर गरिनेछ ।

क्र.सं.	**भूमिको प्रकार**		**करको दर**
२.	भूमिकर (मालपोत) प्रतिरोपनी	अव्वल	रु १००(५ रोपनीसम्म रु १०० सो भन्दा माथि प्रतिरोपनी रु ५०)
		दोयम	रु ८०(५ रोपनीसम्म रु ८० सो भन्दा माथि प्रतिरोपनी रु ३०)

		सीम	रु ७०(५ रोपनीसम्म रु ७० सो भन्दा माथि प्रतिरोपनी रु ३०)
		चाहार	रु ६०(५ रोपनीसम्म रु ६० सो भन्दा माथि प्रतिरोपनी रु २०)
		पाँचौ	रु ५०(५ रोपनीसम्म रु ५० सो भन्दा माथि प्रतिरोपनी रु १०)

अनुसूची -३

(दफा ४ संग सम्बन्धित)

घर जग्गा बहाल कर

क) बहाल कर

सि. नं.	विवरण	आ.व. २०७८।०७९ को स्वीकृत दर	२०७९।०८० को प्रस्ताव
१	व्यक्तिगत वहाल आयमा घर वहाल रकमको	१०%	१०%
२	सरकारी सार्वजनीक एवं अन्य संघ संस्थाले लिएको भाडामा	१०%	१०%

अनुसूची -४

(दफा ५ संग सम्बन्धित)

व्यवसाय कर

क) व्यवसाय कर

सि.नं	व्यवशायको नाम तथा किसिम	आ.व.०७८।०७९ को स्वीकृतदर	आ.व.०७९।०८० को प्रस्ताव	नविकरण शुल्क प्रस्ताव	कैफियत
१	**व्यापारीक वस्तु**				
१.१	- डिष्ट्रिव्युटर सवैप्रकारका				
	- डिलर सिप सबै प्रकारका (५० लाख देखि माथी)		५,०००	२,५००	
	- डिलर सिप सबै प्रकारका (५० लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- ज्वेलरी (गहना पसल) उच्च (४० लाख देखि माथी)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- ज्वेलरी (गहना पसल) मध्यम (२० लाख देखि ४० सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- ज्वेलरी (गहना पसल) साना (२० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	-प्रोभिजनल स्टोर्स (ठूलो) (२० लाख देखि ५० लाख सम्म)		२,०००	१०००	
	- प्रोभिजनल स्टोर्स (सानो) (२० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- डिपार्टमेन्टल स्टोर्स (ठूलो) (५० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	

१.२	**- निर्माण सामग्री**				
	- कम्प्युटर सामग्री (२० लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	-विजुली पसल (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- विद्युतीय सामाग्री (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- रेडियो टेलिफोन (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	-फर्निसिङ. र फिनिसिङ्ग(२० लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	-पेट्रोल पम्प (७५ लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	-पेट्रोलियम पदार्थ विक्रेता(२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- हार्ड वयर पसल (ठूलो)(५० लाख देखि १ करोड सम्म)	३,५००	३,५००	१,७५०	
	- हार्ड वयर पसल (सानो)(५० लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- हार्ड वयर पसल मिश्रित (ठूलो) (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	३०००	४,०००	२,०००	
	- हार्ड वयर पसल मिश्रित -सानो) (५० लाख सम्म)	२२००	३,०००	१,५००	
	- रंग, रोगन तथा सिसा पसल (ठूलो) (४० लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- रंग, रोगन तथा सिसा पसल (सानो) (२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- कम्पयुटर, बिजुलीका सामान, क्यामेरा, रेडियो, टेलिभिजन, फर्निसिङ तथा फिनिसिङ पसल (ठूलो) (५० लाख सम्म)	२,०००	२,५००	१,२५०	
	- फोटोकपी कम्प्यूटर विक्री तथा मर्मत (२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- कम्पयुटर, बिजुलीका सामान,क्यामेरा, रेडियो,टेलिभिजन, फर्निसिङ तथा फिनिसिङ पसल (सानो)(२० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- अन्य इलेक्ट्रीक तथा इलेक्ट्रोनिक्स मर्मत (२० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
१.३	**- दैनिक उपभोग्य सामान**				
	- दैनिक उपभोग्य सामानको थोक विक्रेता (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	४,०००	५,०००	२,५००	
	- किराना पसल (ठूलो) (५० लाख देखि माथि)	२,०००	३,०००	१,५००	
	- किराना पसल (मध्यम) (२० देखि ५० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- किराना पसल (सानो) (२० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- किराना पसल मिश्रित (३० देखि ५० लाख सम्म)	२,०००	२,५००	१,२५०	
	- किराना पसल मिश्रित (३० लाख सम्म) (फेन्सि, स्टेशनरी, तरकारी, कस्मेटिक)	१,०००	१,५००	७५०	
	- फलफुल तथा तरकारी पसल (ठुलो) (१० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- फलफुल तथा तरकारी पसल सानो (. ५ लाख सम्म	१,०००	१,०००	५००	
	- कपडा तथा सिलाइ बुनाई तालिम केन्द्र (५० लाख सम्म)		२,५००	१,२५०	
	- कपडा तथा सिलाइ पसल (३० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- कपडा तथा सिलाइ पसल (१० लाख सम्म)	१०००	१०००	५००	
१.४	**- सवारी साधन विक्रेता**				

	- साईकल (४० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- मोटर साईकल (७५ लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- ट्र्याक्टर ठुलो (१ करोड सम्म)	७,०००	७,०००	३,५००	
	- ट्र्याक्टर पावर ट्रेलर (१ करोड २० लाख सम्म)	८,०००	८,०००	४,०००	
	- चारपांग्रे हलुका सवारीहरु (१ कराड सम्म)	६,०००	६,०००	३,०००	
	- वस तथा ट्रक (१ करोड ५० लाख सम्म)	१०,०००	१०,०००	५,०००	
२	**- विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायीक सेवा**				
	- चिकित्सक	१,५००	१,५००	७५०	
	- दन्त चिकित्सक रिसर्च	२,०००	२,०००	१,०००	
	- पशु चिकित्सक	१,५००	१,५००	७५०	
	- कविराज	१,०००	१,०००	५००	
	- ईञ्जिनियर	१,५००	१,५००	७५०	
	- कानुन व्यवसायि	१,०००	१,०००	५००	
	- लेखापरिक्षक				
	- क वर्ग	२,०००	२,०००	१,०००	
	- ख वर्ग	१,५००	१,५००	७५०	
	- ग वर्ग	१,२००	१,२००	६००	
	- घ वर्ग	१,०००	१,०००	५००	
	- विमा एजेण्ट	२,०००	२,०००	१,०००	
	- सर्भेयर	१,५००	१,५००	७५०	
	- अनुवादक	१,०००	१,०००	५००	
	- नोटरी पव्लीक सेवा	१,५००	१,५००	७५०	
	- अनुसन्धान कर्ता तथा परामर्शदाता	१,५००	१,५००	७५०	
	- कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	१,५००	१,५००	७५०	
	- शेयर दलाल	१,५००	१,५००	७५०	
	- ढुवानी सेवा	२,०००	३,०००	१,५००	
	- संस्थागत पेण्टर	१,५००	१,५००	७५०	
३	**निर्माण व्यवशाय**				
	गाउँपालिकामा दर्ता निर्माण व्यवसायी				
	- क वर्ग	२५,०००	२५,०००	१२,०००	
	- ख वर्ग	२०,०००	२०,०००	९,०००	
	- ग वर्ग	१५,०००	१५,०००	६,०००	
	- घ वर्ग	१०,०००	१०,०००	५,०००	
४	**उत्पादन मुलक उद्योग**				
	- चाउचाउ उद्योग ठूलो	३,०००	३,०००	१,५००	
	- चाउचाउ उद्योग घरेलु	१,५००	१,५००	७५०	
	- मैनवत्ति उद्योग घरेलु	१,०००	१,०००	५००	
	- कापी उद्योग घरेलु	१,०००	१,०००	५००	

	- रिफाइनरि कपास उद्योग	१,५००	१,५००	७५०	
५	**उर्जामुलक उद्योग**				
	- हाईड्रो पावर प्रा.लि.	२०,०००	२०,०००	१०,०००	
	- लघु जलविधुत	५,०००	५,०००	२,५००	
	- मेघा हाईड्रो पावर	५०,०००	५०,०००	२५,०००	
६	**कृषि तथा पशु जन्य उद्योग**				
	- कुटानी पिसानी सहितको तेल पेल्ने मिल	१,८००	१,८००	९००	
	- कुटानी पिसानी मिल	१,५००	१,५००	७५०	
	- फर्निचर उद्योग	५,०००	५,०००	२,५००	
	- पशु दाना उद्योग	१५००	१५००	७५०	
	- पोल्ट्री फर्म (२० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	-तरकारी फर्म (५ लाख सम्म)	१०००	१०००	५००	
	-तरकारी फर्म (१० लाख सम्म)	३०००	१५००	७५०	
	-स्याऊ/ओखर/अन्य फलफुल (२० लाख सम्म)	२०००	२०००	१०००	
	-स्याऊ/ओखर/अन्य फलफुल (५० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- एकिकृत कृषि फर्म (५० लाख सम्म)	८०००	८०००	४०००	
	- एग्रो टुरीजम (१ करोड सम्म)	१०,०००	१०,०००	५०००	
	- बंगुर पालन (१० लाख सम्म)	१,२००	१,२००	६००	
	- बंगुर पालन (२० लाख सम्म)	१५००	१५००	७५०	
	- चौरी पालन व्यवशाय (३० लाख सम्म)	७,०००	७,०००	३,५००	
	- चौरी पालन व्यवशाय (१ करोड सम्म)	१०,०००	१०,०००	५०००	
	- गाई पालन व्यवशाय (१५ लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- च्याङग्रा,भेडा वाखा पालन व्यवशाय (२० लाख सम्म)	५०००	५०००	२,५००	
	एकिकृत पशुपंछी - ३० लाख सम्म)		१००००	५०००	
	एकिकृत पशुपंछी (५० लाख सम्म)	१२०००	१२०००	६०००	
	एकिकृत कृषि तथा पशुपंछी व्यवसाय (५० लाख सम्म)		१३०००	६५००	
	एकिकृत कृषि तथा पशुपंछी व्यवसाय (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	१५०००	१५०००	७५००	
	- स-मिल (१० लाख सम्म)	१५००	१५००	७५०	
७	**खनिज उद्योग**	२,०००	२,०००	१,०००	
८	**पर्यटन उद्योग**				
	- होटेल एकतारे (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	२०,०००	२०,०००	१०,०००	
	- प्रत्येक तारामा थप (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	१०,०००	१०,०००	५,०००	
	- होटेल उच्च (५० लाख देखि १ करोड सम्म)	५,०००	५,०००	३,०००	
	- होटेल मध्यम (२० लाख देखि ५० सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- होटेल सानो (२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- चिया खाजा तथा खाना पसल (१० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- रेष्टुरेष्ट एण्ड वार (२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	

	- लज भै डिष्ट्रीलरी सामान बेच्ने (३० लाख सम्म)	४,०००	४,०००	३,०००	
	- गजल रेष्टुरेण्ट (दोहोरीसांझ समेत) (५० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	३,०००	
९	**सेवा उद्योग**				
	- अफसेट प्रेस	४,०००	४,०००	२,०००	
	- एफ. एम. रेडियो	३,०००	३,०००	१५००	
	- टेलिभिजन	४,०००	४,०००	२,०००	
८	- परामर्श सेवा				
	- सामुदायिक	१,५००	१,५००	१,०००	
	- चलचित्र भिडियो	४,०००	४,०००	५००	
	-सार्वजनिक परिवहन सेवा नगरपालिका भित्र प्रधान कार्यालय भएको	२,०००	२,०००	१,०००	
	- सा. परिवहन सेवा नगरपालिका भित्र शाखा का. भएको	१,५००	१,५००	७५०	
	- फोटोग्राफी	१,०००	१,०००	५००	
	- प्रयोग शाला	१,०००	१,०००	५००	
१०	**निर्माण उद्योग**				
	- सिमेन्ट ब्लक उद्योग	४,०००	४,०००	१,०००	
	- मेटल / ग्रिल उद्योग	५,०००	५,०००	१,०००	
	- ढुङगा कटिङ उद्योग	४,०००	४,०००	१,०००	
	- अन्य उद्योग	३,०००	३,०००	१,०००	
११	**संचार सेवा**				
	- निजी क्षेत्रको हुलाक सेवा	१,५००	१,५००	७५०	
	- मोवाईल सेवा तथा मर्मत केन्द्र	१,५००	१,५००	७५०	
	- निजी टेलिफोन तथा फ्याक्ससेवा	१,०००	१,०००	५००	
	- फ्याक्स फोटोकपी तथा प्रिण्टर सेवा	१,०००	१,०००	५००	
	- एस.टि.डी, आइ. एस.टि.डी, इमेल	१,२००	१,२००	६००	
	- फोन इन्क्वायरी (Inquiry)	१,०००	१,०००	१,०००	
	- कुरियर सेवा	१,०००	१,०००	५००	
	- साईवर सेवा	१,२००	१,२००	६००	
	- Screen Print छपाई तथा प्रकाशन	१,५००	१,५००	५००	
१२	**वित्तिय सेवा**				
	-नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको बाहेक आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक	२०,०००	२०,०००	६,०००	
	- आर्थिक कारोवार समेत गर्ने वित्तिय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	४,५००	४,५००	२,२५०	
	- वित्तिय कम्पनीको शाखा कार्यालय	५,०००	५,०००	३,५००	
	- विमा कम्पनी	१०,०००	१०,०००	४,०००	
	- विदेशी मुद्रा सटही	२,५००	२,५००	१२५०	
	- मनी ट्रान्सफर	२,५००	२,५००	१२५०	

	- धितो पत्र कारोवार	२,०००	२,०००	१,०००	
	- सहकारी वैंक	१०,०००	१०,०००	३,०००	
	- निजि क्षेत्रका वाणिज्य बैंकहरु	३०,०००	३०,०००	९,०००	
	- निजि क्षेत्र समेतको स्वामित्वमा रहेका वैकका शाखा कार्यालयहरु	२०,०००	२०,०००	६,०००	
	- विमा कम्पनिका शाखा वा सम्पर्क कार्यालयहरु	८,०००	८,०००	३,०००	
	-विकास बैंक	१५,०००	१५,०००	६,०००	
१३	**स्वास्थ्य सेवा**				
१३.१	- गैह्र सरकारी अस्पताल	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- सामुदायिक अस्पताल	२,०००	२,०००	१,०००	
	- नीजिस्तरका अस्पताल तथा रिसर्च प्रा.लि.	३,०००	३,०००	१,५००	
१३.२	- नर्सिङ होम	३,०००	३,०००	१,५००	
१३.३	- ल्याव तथा क्लिनिक	१,५००	१,५००	७५०	
	- होमियोप्याथी तथा प्राकृतिक चिकित्सा क्लिनिक	१,५००	१,५००	७५०	
	- औषधी पसल थोक (जनस्वास्थ्य)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- औषधी पसल खुद्रा ,,	१,५००	१,५००	७५०	
	- औषधी पसल (आर्युवेदिक)	१,०००	१,०००	५००	
	- औषधी पसल पशु स्वास्थ्य	१,०००	१,०००	५००	
	- पशु पंक्षी दाना पसल	१,५००	१,५००	७५०	
	- जडी बुटी पसल	१,५००	१,५००	७५०	
१४	**शिक्षा सेवा**	७००	७००	३५०	
१४.१	- नीजि क्षेत्रका स्कुल क्याम्पस, विश्व विद्यालय				
	- नीजि क्षेत्रका क्याम्पस र १०+२	४,०००	४,०००	२,०००	
	- नीजि क्षेत्रका मा.वि. स्कुल	३,०००	३,०००	१,५००	
	- नीजि क्षेत्रका नि.मा.वि. स्कुल	२,०००	२,०००	१,०००	
	- नीजि क्षेत्रका प्रा.वि. स्कुल	१,५००	१,५००	७५०	
	- नीजि क्षेत्रका पुर्व प्रा.वि स्कूल	१,०००	१,०००	५००	
	- निजि क्षेत्रका होस्टेलहरु	१,०००	१,०००	५००	
१४.२	- तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र,	२,०००	२,०००	१,०००	
	- प्राविधिक शिक्षालय	३,०००	३,०००	१,५००	
१४.३	- टाइपिङ, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण केन्द्र संस्था				
	- टाइपिङ	१,५००	१,५००	७५०	
	- कम्प्युटर	१,६००	१,६००	८००	
	- ट्युशन तथा कोचिङ सेन्टर	१,५००	१,५००	७५०	
	- भाषा प्रशिक्षण केन्द्र	२,०००	२,०००	१,०००	
१५	**मर्मत संभार केन्द्र**				

	- हेभी इक्युवमेन्ट मर्मत केन्द्र	५,०००	५,०००	२५००	
	- बस, ट्रक, कार	४,५००	४,५००	२,२५०	
	- मोटर साइकल	३,०००	३,०००	१,५००	
	- साइकल तथा अन्य	२,०००	२,०००	१,०००	
	- रेडीयो, टेलिभिजन, घडी, प्रेसर कुकर, टेलिफोन सेट, हिटर, र विद्युतिय सामान				
	- रेडियो, घडी तथा टि.भी. मर्मत केन्द्र	१,५००	१,५००	७५०	
	- घडी मर्मत	१,०००	१,०००	५००	
	- प्रेसर कुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, सिलाई मेशीन मर्मत	१,५००	१,५००	७५०	
१६	**अन्य सेवा**				
	- विज्ञापन एजेन्सी	२,०००	२,०००	१,०००	
	- बैदेशिक रोजगार सेवा	२,५००	२,५००	१२५०	
	- स्वदेशी रोजगार सेवा	१,५००	१,५००	७५०	
	- सेक्रेटरीयल सेवा	१,५००	१,५००	७५०	
	- हाउजिङ कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्री (रियलस्टेट)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- ब्युटी पार्लर, केश श्रृगार (१० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- ब्युटी पार्लर, केश श्रृगार (१० लाख देखि २० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- काठ तथा स्टिल फर्निचर पसल (२० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- काठ तथा स्टिल फर्निचर पसल (२० देखि ५० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	भाँडा कुँडा विक्रेता				
	- भांडा पसल ठूलो (१० लाख देखि २० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- भाडा पसल साना (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- ड्राइ क्लिनर्स	१,०००	१,०००	५००	
	- फोटो स्टुडीयो (१० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- साइनवोर्ड पेन्टीङ सेवा (१० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- पशु वधशाला/बधस्थल	२,०००	२,०००	१,०००	
	माशु विक्रेता				
	- माशु **पसल** मिश्रित (१० लाख देखि २० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- माशु **पसल** मिश्रित (१० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- पुल हाउस (इस्नुकर) (१० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- पुल हाउस (इस्नुकर) (१० देखि २० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- कृषि फलफुल तथा वन नर्सरी व्यवसाय/फुल विक्रेत (५ लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- कृषि फलफुल तथा वन नर्सरी व्यवसाय/फुल विक्रेत (५ देखि १० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- खेलौना तथा उपहार सामग्री पसल (५ लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- केबल, नेटवर्किङ्ग (२० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	

	- नीजि क्षेत्रका केबल, नेटवर्किङ्ग (५ लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- नीजि क्षेत्रका मोबाइल वितरक कम्पनी (५ देखि १० लाख सम्म)	५,०००	५,०००	२,५००	
	- नीजि क्षेत्रका मोबाइल वितरक कम्पनी (५ लाख सम्म)	२,५००	२,५००	१,२५०	
१७	**अन्य व्यवसाय**				
	- पार्क पिकनिक स्पट	१,०००	१,०००	५००	
	- क्यासिनो	६०,०००	६०,०००	३०,०००	
	- टुर अपरेटर (५ देखि १० लाख सम्म)	६,०००	६०००	३,०००	
	- टुर अपरेटर (५ लाख सम्म)	३,५००	३,५००	१,७५०	
	- मसाज पार्लर	२,०००	२,०००	१,०००	
१९	**माथिको वर्गिकरणमा नपरेका अन्य विविध सेवा व्यवसाय तथा कारोवारहरु**				
	- सिलाई **तथा बुनाई** प्रशिक्षण केन्द्र (१० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- सिलाई केन्द्र ५ भन्दा बढी मेसिन (टेलर्स) (१० लाख देखि २० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- फेन्सी ठूलो (१० लाख देखि २० लाख सम्म)	३,०००	३,०००	१,५००	
	- फेन्सी सानो (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- फेन्सी मिश्रित (१५ लाख देखि ३० लाख सम्म)		३,५००	१,७५०	
	- फेन्सी मिश्रित (१५ लाख सम्म) (कस्मेटिक, विजुलिको सामान, थानको कपडा)	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- टेलर्स (कपडा सहितको)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- चावी निर्माण	१,५००	१,५००	७५०	
	- कवाडी संकलन	२,०००	२,०००	१,०००	
	- चना चटपट ठेला	५००	५००	२५०	
	- छाला जुत्ता पसल (१० लाख सम्म)	२०००	२,०००	१०००	
	- छाला जुत्ता पसल (५ लाख सम्म)	१०००	१०००	५००	
	- चुरा पसल (५ लाख सम्म)	५००	५००	२५०	
	- चुरा पसल (१० लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- चस्मा पसल	१,०००	१,०००	५००	
	- मेशीनरी पार्ट पुर्जा पसल	२,०००	२,०००	१,०००	
	- हजाम पसल	१,०००	१,०००	५००	
	- ड्राइभिङ इन्स्टीच्युट	२,०००	२,०००	१,०००	
	- पान पसल	६००	६००	३००	
	- पुजा सामाग्री पसल	६००	६००	३००	
	- डिजिटल कलर ल्याब	३,५००	३,५००	१७५०	
	- डिजिटल कलर ल्याब मिडियम	२,५००	२,५००	१७५०	
	-फेल्क्स, प्रिन्टर सेवा	२,०००	२,०००	१,०००	
	- कलर ल्याब	२,०००	२,०००	१,०००	
	- अडियो तथा भिडीयो क्यासेट सेण्टर	१,५००	१,५००	७५०	

	- दुग्धडेरी, सहकारी संघ	१,५००	१,५००	७५०	
	- दुग्धडेरी	१,०००	१,०००	५००	
	-दुग्ध चिस्यान केन्द्र	१,५००	१,५००	७५०	
	- स्यानीटरी सामानको पसल	१,५००	१,५००	७५०	
	- प्लाष्टीक मेच कुर्ची तथा अन्य सामाग्री पसल	१,५००	१,५००	७५०	
	- ग्यांस सिलिण्डर विक्रेता	१,०००	१,०००	५००	
	- कोल्र्ड ड्रिङस् पसल	१,०००	१,०००	५००	
	- उन पसल	१,०००	१,०००	५००	
	- होजियारी उद्योग उच्च	१,२००	१,२००	६००	
	- होजियारी उद्योग मध्येम	१,०००	१,०००	५००	
	- होजियारी उद्योग साधारण	१,०००	१,०००	५००	
	- कस्टमेटीक पसल (१० देखि २० लाख सम्म)	१,४००	१,४००	६००	
	- कस्टमेटीक पसल (५ देखि १० लाख सम्म)	१,२००	१,२००	६००	
	- कस्टमेटीक पसल (५ लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- स्टेशनरी होलसेल (२० देखि ६० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- स्टेशनरी ठुलो (१० देखि २० लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- स्टेशनरी सानो(१० लाख सम्म)	१,२००	१,२००	६००	
	- पत्र पत्रिका पसल (५ लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- चिया पसल (५ लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- मिठाई तथा मिष्ठान भण्डार (५ लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	-रेष्टुरां (५ लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- भोजनालय राम्रो (१० लाख सम्म)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- भोजनालय साधारण (५ लाख सम्म)	१,५००	१,५००	७५०	
	- पाउरोटी दालमोट, मसला, मैन बत्ति जस्ता घरेलु उद्योग (५ लाख सम्म)	१,०००	१,०००	५००	
	- कन्सल्टेन्सी एवं परामर्श सेवा	१,२००	१,२००	६००	
	- मेन पावर क. शाखा कार्यालय	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- कृषि बिउ बिजन भण्डार	१,०००	१,०००	५००	
	- एफ. एम. रेडियो प्रसारण	२,५००	२,५००	१,२५०	
	- एफ.एम. रेडियो (सामुदायिक)	२,०००	२,०००	१,०००	
	- ट्रान्सपोर्ट सेवा	१,०००	१,०००	५००	
	- ठेका भाडा	८००	८००	४००	
	- माटाका भाडा	६००	६००	३००	
	- मादल	६००	६००	३००	
	- डाला नाङला पसल	८००	८००	४००	
	- दाना तथा आलु प्याज थोक विक्रि पसल	१,०००	१,०००	५००	
	- सोलार पावर सप्लायर	१,५००	१,५००	७५०	
	- चस्मा मर्मत तथा विक्रि केन्द्र	१,०००	१,०००	५००	

	- मदिराजन्य पसल	१,५००	१,५००	७५०	
	- पेपर हेण्डीक्राफ्ट सम्बन्धी पसल	९००	९००	४५०	
	- जडिवुटि पसल	८००	८००	४००	
	-पाँच वा सोभन्दा वढि व्यवशाय रहेको प्रा.लि.	८,०००	८,०००	४,०००	
	-अन्य विभिन्न प्रकारका प्रा.लि.	३,०००	३,०००	१,५००	
	-दुईदेखि ४ वटा व्यवशाय रहेको प्रा.लि.	४,०००	४,०००	२,०००	
	-फ्याक्स तथा प्रिण्टर सेवा	१,२००	१,२००	६००	
	-प्लाष्टिक मेच कुर्चि पसल	१,२००	१,२००	६००	
	- प्लाष्टिक अन्य पसल	१,२००	१,२००	६००	
	- चाउमिन उद्योग	१,२००	१,२००	६००	
	- मिनरल वाटर उद्योग	५,०००	५,०००	२,५००	
	- मिनरल वाटर होलसेल पसल	२,०००	२,०००	१,०००	
	- पाटी प्यालेस	५,०००	५,०००	२,५००	
	- आल्मुनियम उद्योग	४,०००	४,०००	२,०००	
	- अन्य पसल	१,०००	१,०००	५००	
२०	जडिवुटी व्यवसाय				
	जडिवुटी खेती (५० लाख सम्म)		१०,०००	५०००	
	जडिवुटी नर्सरी (२० लाख सम्म)		७,०००	३,५००	
२१	**संघ सस्था दर्ता**				
	उपभोक्ता समिति		१,०००	५००	
	गैर सरकारी संस्था		२,०००	१,०००	
	गुम्बा तथा मठ मन्दिर		५,०००	२,५००	
	आमा समुह लगायत, टोल विकास संस्था र वाल क्लब		५००	२५०	

पुनश्च: उपर्युक्त अनुसारको संशोधित व्यवस्था आ.व. ०७९/०८० देखि लागु हुनेछ र माथि उल्लेखित विभिन्न व्यवसायहरुको गाउँपालिकमा पहिलो पटक दर्ता गर्दा प्रमाण पत्र दस्तुर वापत रु १५०।- थप लाग्नेछ ।

ख) पटके व्यवसाय कर

यस क्षेत्र भित्र विक्री वितरणको लागि ल्याउने र घुम्ति पसल राख्ने देहायका व्यवसायका लागि निम्नानुसारका दरले पटके व्यवसाय कर लगाउने ।

१)याक, राँगा प्रति गोटा प्रति पटक रु.१०० ।-

२) खसी, बोका भेडा च्याङग्रा प्रति गोटा प्रति पटक रु ५०।-

३) हांस कुखुरा (चल्ला बाहेक) प्रति गोटा प्रति पटक रु १०।-

४) घुम्ति व्यवसाय गाडीमा प्रति गाडी १०० ।- प्रति दिन

५) घुम्ति व्यवसाय (अन्य) २०।-

अनुसूची -५

(दफा ६ संग सम्बन्धित)

जडिवुटी, जीवजन्तु र कवाडी कर

सि.नं.	जडीवुटीको नाम	मरिमाण	२०७८।०७९ का करका स्वीकृत दर	आ.व. २०७९।२०८० को प्रस्ताव	कैफियत
१)	यार्चागुम्बा	प्रति गोटा	रु. २।-	रु. २।-	
२)	यार्चागुम्बा	प्रति के.जि	रु. १०,०००।-	रु. १०,०००।-	
३)	भेडा बाखा ईत्यादि	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
४)	राडीपाखी	प्रति गोटा	रु. १०।-	रु. १०।-	
५)	चौरीको पुच्छर	प्रति के.जि	रु. १०।-	रु. १०।-	
६)	सुगन्धवाल	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
७)	लोठसल्ला	प्रति के.जि	रु. २।-	रु. २।-	
८)	जटामसी	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
९)	निरमसी	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
१०)	सिलाजित	प्रति के.जि	रु. १०।-	रु. १०।-	
११)	चिराइतो	प्रति के.जि	रु.२।-	रु.२।-	
१२)	धुपी	प्रति के.जि	रु. १।-	रु. १।-	
१३)	बन लसुन	प्रति के.जि	रु. १५०।-	रु. १५०।-	
१४)	सतुवा	प्रति के.जि	रु. ५०।-	रु. ५०।-	
१५)	जिम्बु	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
१६)	टिम्बुर	प्रति के.जि	रु. ५।-	रु. ५।-	
१७)	गुच्छे च्याउ	प्रति के.जि	रु. ५००।-	रु. ५००।-	

अनुसूची -६

(दफा ७ संग सम्बन्धित)

सवारी साधन कर

सि.नं.	सवारी साधन किसिम	२०७८।०७९ का करका स्वीकृत दर	आ.व. २०७९।०८० को प्रस्ताव
१	- बस ट्रक लहरी र अन्य हेभी गाडी	१,२००	१,२००
२	- भाडाका कार जीप भ्यान र ट्याक्टर	३५०	३५०
३	- भाडाका टेम्पो पावर टेलर	२५०	२५०
४	- भाडाका मिनीबस , मिनीट्रक	८००	८००
५	- नीजि, कार तथा टेम्पो, मिनी बस, ट्रक	२५०	२५०
६	- स्कुटर, मोटरसाइकल तथा अन्य सवारी	१२०	१२०
७	- ठेला गाडा तथा रिक्सा	२५	२५
८	- दर्ता तथा संचालन इजाजत दस्तुर ग गा.पा.मा ठेला रेक्सा टांगा दर्ता गरी नम्बर दिए वापत	५०	५०

अनुसूची-७

विज्ञापन कर

क) विज्ञापन कर

विज्ञापन कर प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, २०७९ बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-८

मनोरञ्जन कर

मनोरन्जन कर प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, २०७९ बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-९

वहाल विटौरी शुल्क

क्र.सं.	वहाल विटौरीको प्रकार	शुल्क दर (मासिक)
१.	जग्गा	रु १०००।०० प्रतिरोपनी
२.	घर छाप्रो	रु ५००।०० प्रतिघर
३.	सरकारी भवन/कोठा - व्यापारी प्रयोजन	रु १५।०० प्रति बर्गफिट
४.	सरकारी भवन/कोठा - आवासिय प्रयोजन	रु १०।०० प्रति बर्गफिट

अनुसूची -१०

(दफा ११संग सम्बन्धित)

पार्किङ शुल्क

क) **पटके सवारी पार्किङ्ग**

१) नीजि तथा भाडाका ट्रक, बस प्रतिदिन प्रति पटक रु २५।-
२). नीजि तथा भाडाका मिनि बस ट्रक प्रति पटक रु २५।-
३) नीजि तथा भाडाका ट्याक्टर ट्याम्पो जिप, ट्याक्सी आदीको प्रति पटक रु २०।-
४) मोटरसाईकल, स्कुटर जस्ता सवारी साधन प्रति पटक रु १०।-

यस गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्रबाट वेसीशहर एवं अन्य क्षेत्रमा नियमित रुपमा संचालन हुने उल्लेखित सवारी साधनहरुलाई गाउँकार्यपालिकाले निर्णय गरी वार्षिक एकमुष्ट सवारी पार्कीङ्ग शुल्क लिन सक्नेछ ।

अनुसूची-११

(दफा १२ संग सम्बन्धित)

साहसिक खेल व्यवसाय शुल्क

क्र.सं.	साहसिक खेल व्यवसायको प्रकार	शुल्क दर
१.	र्‍याफ्‌टीङ, कायकिङ	रु १००० प्रति पटक
२	ट्रेकिङ	रु १००० प्रति पटक
३	रक क्लाइविङ	रु २००० प्रति पटक
४	जीप फ्‌लायर	रु २००० प्रति पटक

अनुसूची-१२

सेवा शुल्क दस्तुर

क) सिफारिस दस्तुर(प्रति सिफारीस)

सि. नं.	सिफारिसको विवरण	आ.व. २०७८।०७९ को स्वीकृत दर	आ.व.२०७९।०८० को प्रस्ताव
१	वशंजको नागरिकता सिफारिस (निवेदन दस्तुर सहित)	३००	३००
२	जन्मको आधारमा गरिने नागरिकता सिफारिस ,, ,,	३००	३००
३	नेपाली पुरुषसंग विवाह गर्ने विदेशि महिलाको नागरिकता सिफारिस	५००	५००
४	नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	३००	३००
५	नागरिकताको संशोधन सिफारिस	३००	३००
६	नाता प्रमाणित (निवेदन दस्तुर सहित)	३००	३००
७	विद्युत सिफारिस	३००	३००
८	नाम संशोधन, नाम छुट तथा दुई नाम सिफारिस	३००	३००
९	जन्म मिति प्रमाणित	३००	३००
१०	स्थाई वा अस्थाई बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	३००	३००
११	नाम थर जन्ममिति संसोधन सिफारिस	३००	३००
१२	घरजग्गा नामसारी सिफारिस (स्वामित्व हस्तान्तरण)	३००	३००
१३	सम्बन्ध विच्छेद भएको सिफारिश	५००	५००
१४	फुकुवा सिफारिस	५००	५००
१५	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	५००	५००
१६	हकवाला संरक्षण सिफारिस	५००	५००
१७	नक्कल प्रमाणित दस्तुर (एकिकृत रसिद समेत)	३००	३००
१८	व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्रको नक्कल प्रति	५००	५००
१९	व्यवसाय दर्ता लगत कट्टाको सिफारिस	३००	३००
२०	घरनक्सा नामसारी	५००	५००
२१	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस (आर.सि.सि.)	५००	५००
२२	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस (कच्ची घर)	३००	३००

२३	नीजि क्षेत्रका रुख कटान सिफारिस	१००	१००
२४	मिलापत्र दस्तुर	१,०००	१,०००
२५	नावालक सिफारिस	३००	३००
२६	घटना दर्ता जन्म मृत्यु, विवाह जस्ता सिफारिस	३००	३००
२७	विभिन्न दलित,जन जाति तथा थर प्रमाणित	३००	३००
२८	कर किलियर सिफारिस नेपाली	३००	३००
२९	पारिवारिक विवरण	३००	३००
३०	खानेपानी सम्वन्धि सिफारिस	३००	३००
३१	उद्योग दर्ता नविकरण सिफारिस		
	(क) साना	५००	५००
	(ख) मझौला	८००	८००
	(ग) ठूला	१,२००	१,२००
३२	निजी विद्यालय संचालन तथा कक्षा थप अनुमतिको सिफारिस		
	(क) पुर्व प्रा.वि.	१,०००	१,०००
	(ख) प्रा.वि.	१,२००	१,२००
	(ग) नि.मा.वि.	१,५००	१,५००
	(घ) मा.वि.	२,०००	२,०००
	(ङ) उच्च मा.वि.(११ र १२)	२,५००	२,५००
	(च) स्नातक तह	३,०००	३,०००
३३	वैद्धेशिक प्रयोजनका लागि अंग्रेजी भाषामा गरिने सबै प्रकारका सिफारिस	५००	५००
३४	चारकिल्ला प्रमाणित	३००	३००
३५	बैदेशिक प्रयोजनका लागि कन्सुलर प्रमाणित	५००	५००
३६	संस्था दर्ता/नविकरण सिफारीस	५००	५००
३७	घर ढलान गर्दा वाटो प्रयोग सम्बन्धी शिफारिस	३००	३००
३८	घर कायम शिफारिस	३००	३००
३९	वन्दुक नविकरण शुल्क	५००	५००
४०	माथि उल्लिखित बाहेकका सवै किसिमका सिफारिसहरुमा	३००	३००
४१	निवेदन दस्तुर	०	१००

नोटः-

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका फरक क्षमता भएकाहरुको परिचय-पत्र सम्बन्धी, छात्रवृति सिफारिस सम्बन्धी, आर्थीक अवस्था कमजोर भई विपन्नता प्रमाणित सम्वन्धी, नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सम्बन्धी, स्वास्थ्य उपचार सम्बन्धी तथा विपद सम्बन्धी शिफारिसहरुमा शिफारिस दस्तुर छुट दिईनेछ ।
- निवेदन दस्तुर भन्नाले माथि ४० बुदा सम्म उल्लेखित गाउँपालिकाबाट लाग्ने सिफारिस दस्तुर र उपभोक्ता समितिको निवेदने बाहेकका अन्य निवेदनमा लाग्ने दस्तुर भन्ने बुझाउँछ ।

ख) पटके बजार तथा हाट बजार शुल्क

सि.नं.	व्यवशाय	आ.व. २०७८।०७९ को स्वीकृत दर	आ.व.२०७९।०८० को प्रस्ताव
१	फेन्सी कपडा, प्रति पसल	५००	५००
२	ठेका भांडा प्रति पसल	३५०	३५०
३	माटोको भांडा प्रति पसल	३५०	३५०
४	प्रोभिजनल प्रति पसल	२५०	२५०
५	मादल प्रति पसल	२५०	२५०
६	औजार भांडा प्रति पसल	३५०	३५०
७	सुन चांदी प्रति पसल	५००	५००
८	चिया नास्ता प्रति पसल	२५०	२५०
९	डाला नाङ्ला प्रति पसल	२५०	२५०
१०	चुरापोते प्रति पसल	२५०	२५०
११	जिरामसला पसल	३५०	३५०
१२	जडिवुटि पसल	२५०	२५०
१३	अन्य पसल हेरेर	१०० देखि ५०० सम्म	१०० देखि ५०० सम्म

ग) मूल्यांकन सेवा शुल्क

सम्पति मूल्यांकन तथा आयश्रोत प्रमाणितमा निम्नानुसारको सेवा शुल्क लगाईनेछ । पहिलो पटक मुल्यांकन गर्दा तल उल्लेख भएअनुसार मुल्यांकन शुल्क लाग्ने र सोही आ.व.मा सोहि व्यक्तिबाट सोहि विवरण बमोजिम उल्लिखित मूल्यांकन पुनः प्रमाणितको सिफारिस माग भई आएमा पहिलो पटक मूल्यांकन गर्दा शुरुमा लागेको सेवा शुल्कको २५%, दोश्रो पटक ५०%, तेश्रो पटक ७५% र चौथो पटक १००% सेवा शुल्क लाग्ने छ । सम्पति मूल्याकंन तथा आयश्रोत प्रमाणित शुल्क लिइसकेपछि थप सिफारिश दस्तुर लाग्ने छैन । यो व्यवस्था एक आ.व. भित्र रहने छ । आ.व. परिवर्तन भएमा शुरु १०० प्रतिशत नै लाग्नेछ ।

सि.नं.	मुल्यांकन	आ.व. २०७८।०७९ को स्वीकृत दर रु.	आ.व. २०७९।०८० को प्रस्ताव रु.
१	- सम्पत्ती मुल्यांकन प्रति हजार रुपैयाको	रु.१	रु.१
२	- आयश्रोत प्रमाणित प्रति हजार रुपैयाको	रु.१	रु.१

घ) व्यक्तिगत घटना दर्ता

व्यक्तिगत घटना दर्ता ऐन २०३३ र नियमावलि २०३४ वमोजिम गाउँ क्षेत्र भित्रका व्यक्तिगत घटना दर्तावाट आउने राजश्व स्थानीय तहले आफै प्रयोग गर्न सकिने गरि भएको हालैको व्यवस्था वमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्तावाट प्राप्त आयलाई गाउँपालिकाको आन्तरिक आयको रुपमा राख्ने गरी देहाय वमोजिमका घटना दर्तामा देहाय वमाजिमको रकम शुल्क लगाउने निर्णय गरियो ।

१. जन्म दर्ता रु ३००
२. मृत्यु दर्ता रु ३००
३. विवाह दर्ता रु ३००
४. वसाई सरि आउने रु ३००
५. वसाई सरि जाने रु ३००

पुनश्च: उल्लेखित घटना दर्ता घटना घटेको ३५ दिन भित्र स्थानीय पञ्जिकाधिकारी समक्ष घटना दर्ता गर्दा कुनै शुल्क लाग्ने छैन ।

उल्लेखित घटना दर्ताको प्रतिलिपी दिँदा प्रति प्रतिलिपी रु ५००।०० दस्तुर लाग्नेछ ।

ङ) सडक मर्मत शुल्क

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नंया व्यक्तिगत धारा जडान गर्दा वा मर्मत गर्दा र ड्रेनको निकास वा अन्य कुनै कारणले सडक खाडल पार्नु पर्ने वा सडक काट्नु पर्ने भएमा त्यस्तो कार्य समाप्त भएपछि सो फुटाइएको वा काटीएको सडकलाई पुर्व अवस्थामा ल्याउन सो कार्य गर्ने व्यक्तिबाट निम्नानुसारका दरले मर्मत शुल्क लिई सडक काट्ने अनुमति दिईनेछ । तर खानेपानीको लागि नयाँ धारा जडान र अत्यावश्यकिय ढल निकास गर्नुपर्ने अवस्था वाहेक अन्य अवस्थामा पिच सडक काट्ने अनुमति दिईने छैन ।

१. सडकको पिच काट्नु पर्ने भएमा रु १,०००।- एक हजार मात्र ।
२. पिच सडक भएतापनि उक्त पिच सडकको पिच काट्न वा फुटाउनु नपर्ने भई पाइप घुसाउन मिल्ने भएमा रु ५००।- (पाँच सय) ।
३. जिर्ण अवस्थामा रहेका पिच सडक काट्न पर्ने वा फुटाउन पर्ने भएमा रु ५००।- (पाँचसय) ।
४. ग्राभेल बाटो फुटाउन वा काट्न पर्ने भएमा रु ५००।- (पाँच सय) ।
५. कच्चि बाटो, गोरेटो बाटो, अन्य जग्गामा खन्नु वा काट्नु परेमा रु ३००।- (चार सय) ।
६. खानेपानी धारा जडानको जडान कार्य समाप्त भएपछि अनिवार्य रुपमा च्याम्बर निर्माण गनुपर्ने।

च) दैनिक सवारी तथा सडक मर्मत सुधार शुल्क

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका साविकका गा.वि.स. हरुबाट एवं गाउँपालिकाबाट निर्माण गरिएका सडकहरुमा निम्नानुशारको दररेटमा सवारी कर र सडक मर्मत सुधार शुल्क लगाई आवश्यक प्रकृया पूरा गरी असूल उपर गरिने छ ।

सि.नं	सवारी साधनको नाम	नियमानुसार पटके सवारी करको दर	सडक मर्मत सुधार सहयोग शुल्क	जम्मा
१	निजि तथा भाडाका कार, जिप, भ्यान	३०।-	७०।-	१००।-
२	निजि तथा भाडाका ट्रक, बस, टिपर	१०० ।-	१००।-	२००।-
३	निजि तथा भाडाका ट्रयाक्टर, लहरी	१०० ।-	१५०।-	२५०।-
४	अन्य साधन र पावरटेलर ट्रयाक्टर	२०।-	३०।-	५०।-

छ) सरसफाइ शुल्क

यस गाउँपालिका बजार केन्द्रहरु एवं बस्तीहरुमा उत्सर्जन हुने फोहोरमैलाको उचित संकलन एवं व्यवस्थापन गरी फोहोरमैला व्यवस्थित गर्नको लागि सोको विस्तृत कार्य योजना बनाई रु ५०।- देखी रु ३०० ।- सम्म मासिक सरसफाई शुल्कको दर तोकी लागु गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

ज) नक्सापास दस्तुर

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने घर/भबन/टहरा एवं अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा निम्नानुशारको दरमा घर नक्सापास दस्तुर लाग्नेछ ।

१. नक्सापास निवेदन फारम दस्तुर रु. १०००।- (पक्की संरचनाहरु निर्माण गर्दा)

२. नक्सापास निवेदन फारम दस्तुर रु. ३०० ।- (कच्ची संरचनाहरु निर्माण गर्दा)

३. आर.सी.सी. संरचना निर्माण गर्दा :

क) भुँई तल्ला प्रति बर्गफिट रु. ४।-

ख) पहिलो तल्ला प्रति बर्गफिट रु. ५।-

ग) दोश्रो तल्ला प्रति बर्गफिट रु. ५.५०।-

घ) तेश्रो तल्ला एवं सो भन्दा माथि प्रति बर्गफिट रु. ६।-

४. ढुङ्गा माटोको जोडाई र सोमा सिमेन्ट प्रयोग गरी निर्माण गरीने संरचना (लोडवेरीङ वालसमेत)

क) भुँई तल्ला प्रति बर्गफिट रु. २।-

ख) पहिलो तल्ला प्रति बर्गफिट रु. २.५०

ग) दोश्रो तल्ला प्रति बर्गफिट रु. ३।-

घ) तेश्रो तल्ला एवं सो भन्दा माथि प्रति बर्गफिट रु. ५.५०

५. काठको संरचनाको घर निर्माण गर्दा एवं अस्थायी छाप्रो निर्माण गर्दा अस्थायी सामान्य नक्सा पेश गर्नुपर्ने र जमिन कभरेज ५०० बर्गफिट सम्मको घर/छाप्रोको लागि रु. ५००।- , १००० बर्गफिट सम्मको लागि रु. ८०० ।- र सो भन्दा माथिको प्रति बर्गफिट रु. १ ।- का दरले लाग्ने छ ।

६. बजार क्षेत्रमा निर्माण हुने पर्खाल प्रति बर्गफिट रु. १ ।- दस्तुर लाग्नेछ ।

७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने भवन संरचनाहरुलाई भवन तथा योजना मापदण्ड २०७२ का आधारमा व्यवशायिक र व्यापारिक प्रयोजन र आवासीय प्रयोजनमा वर्गीकृत गरी व्यपारिक प्रयोजनका घर संरचनाहरुमा माथि ३ र ४ मा उल्लेखित दरमा प्रति वर्गफिटरु.२।-थप गरी नक्सापास दस्तुर लिइनेछ ।

८. यस गाउँपालिकामा नक्सा पास गर्ने प्रयोजनको लागि घर संरचनाहरुको नक्साको ड्रोइङ रडिजाइन तथा नक्सा तयार गर्ने इन्जिनियर एवं सव-इन्जिनियर यस गाउँपालिकामा वार्षिक रुपमा सूचिकृत हुदाँ गाउँपालिकाले वार्षिक एकमुस्ट रु.४०००।- दस्तुर कायम गर्ने, पटके रुपमा सूचीकृत हुनेको लागि १०००।- sq feet भन्दा कम संरचनाको नक्सा पास गर्दा रु.१०००।- र सोभन्दा बढी संरचनाको नक्सा पेश गर्दा रु.२०००।- दस्तुर लिई सूचीकृत गरिनेछ ।

झ.विक्रीजन्य सामाग्रीहरु

यस गाउँपालिकाको भण्डारणमा रहेको विष्पोटक पदार्थ सामाग्रीहरु विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक पर्ने निकायहरु उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायि एवं अन्य स्थानीय तहहरुलाई दिदाँ देहायको दर रेटमा उपलब्ध गराउने

१.जिलेटीन प्रति के.जी. रु. ६००।-
२.डिटेनेटरप्रति गोटा रु. १५।-
३.फ्युज वायर प्रति मिटररु. ३५।-

अनुसूची -१३

(दफा १३ संग सम्बन्धित)

पर्यटन शुल्क

क्र.सं.	**शूल्क प्रकार**	**शुल्क दर**
१.	पर्यटन शुल्क (पार्क, भ्यु पोइन्ट प्रवेश)	रु ५० प्रति पटक

अनुसूची-१४

दहत्तर बहत्तर

दहत्तर बहत्तर कर प्रदेश सरकारको आर्थिक विधेयक, २०७९ बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-१५

कर छुट/जरिवाना

क)कर छुट

१. एकिकृत सम्पत्ति कर सोहि आ.व.को पौष मसान्त सम्म वुझाउने करदाताहरुलाई १० प्रतिशत छुट दिईने छ र माघ १ गते पछि छुट दिइने छैन । सो आ.व. भित्र नवुझाएमा गतवर्षको करमा १० प्रतिशत र विगत अगाडिका वर्षहरुको हकमा करको दरमा एकमुष्ट २० प्रतिशत जरिवाना लाग्नेछ ।

२. चालु आ.व. को व्यवसाय कर चालु आ.व.को आश्विन मसान्त भित्र बुझाउने कर दाताहरुलाई करको दरमा १० प्रतिशत छुट दिईने छ । सो आ.व. भित्र नवुझाएमा गतवर्षको करमा १० प्रतिशत र विगत वर्षहरुको करको दरमा २० प्रतिशत जरिवाना लगाईने छ ।

३. उल्लेखित कर/दस्तुर/शुल्क/महशुलको अतिरिक्त अन्य कुनै कर/दस्तुर/शुल्क/महशुल गाउँपालिकाले लगाउन आवश्यक देखिएमा एवं माथि उल्लेखित कुनै बिषयलाई ब्यवस्थित गर्नु पर्ने देखिएमा गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय गरी लागु गर्न सक्नेछ ।